

## Plasma- clusterine en het risico op de ziekte van Alzheimer

**Waarom dit onderzoek?** Uit recente genoombrede associatiestudies is gebleken dat variaties in het clusterinegenen samenhangen met het risico op het ontstaan van de ziekte van Alzheimer. In andere studies werd gevonden dat de concentratie van het eiwit clusterine, ook bekend als apolipoproteïne J, verhoogd is in de frontale cortex, de hippocampus en de liquor van patiënten met de ziekte van Alzheimer. De plasmawaarden van clusterine bleken samen te hangen met de ernst van de ziekte, snellere klinische achteruitgang en atrofie van het brein van patiënten met deze ziekte.

**Onderzoeksvraag** Zijn plasmawaarden van clusterine een mogelijke biomarker van de aanwezigheid en ernst van de ziekte van Alzheimer en het risico op de ontwikkeling van Alzheimer?

**Hoe werd dit onderzocht?** De studiepopulatie was een subgroep van het 'Erasmus Rotterdam Gezondheid Onderzoek' (ERGO, internationaal bekend als 'The Rotterdam Study'). Dit is een groot prospectief cohortonderzoek waarbij mensen van 55 jaar en ouder uit de Rotterdamse wijk Ommoord sinds begin jaren negentig gevolgd worden. Plasmawaarden van clusterine werden bepaald in 1997-1999 bij 60 deelnemers met de ziekte van Alzheimer en bij 1082 deelnemers zonder een vorm van dementie, van wie er 208 gedurende de follow-up tot januari 2007 de ziekte van Alzheimer kregen.

**Belangrijkste resultaten** Plasmawaarden van clusterine waren hoger bij mensen met de ziekte van Alzheimer dan bij de controlegroep. Binnen de groep van patiënten met alzheimer was er een verband tussen hogere clusterinewaarden en ernst van de dementie, gemeten middels de Mini-Mental State Examination (MMSE). Er was echter geen verband tussen clusterine en het ontstaan van alzheimerdementie gedurende de follow-up tijd van gemiddeld 7,2 jaar. We vonden ook geen verband met het ontstaan van de ziekte van Alzheimer binnen drie jaar na bepaling van de clusterine; dit betekent dat de clusterinewaarde niet vroeg in het ziekteproces al verhoogd is.

**Consequenties voor de praktijk** Deze resultaten tonen dat de plasmaconcentratie clusterine niet een vroege marker is van de ziekte van Alzheimer, maar dat deze mogelijk wel een marker is van progressie van de ziekte.

### LITERATUUR

Schrijvers EMC, Koudstaal PJ, Hofman A, Breteler MMB. Plasma clusterin and the risk of Alzheimer disease. JAMA 2011; 305: 1322-6.

### AUTEUR

ELISABETH SCHRIJVERS  
MONIQUE BRETeler  
E-mail: e.schrijvers@erasmusmc.nl